

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 listopada 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Tomczyk (przewodniczący)

SSN Dariusz Kala (sprawozdawca)

SSN Andrzej Stępka

Protokolant Jolanta Włostowska

w sprawie **A. P.** w przedmiocie wyroku łącznego
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu bez udziału stron
w dniu 28 listopada 2023 r.,
kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego w Z.
z dnia 19 grudnia 2019 r., sygn. akt VII Ka 974/19
utrzymującego w mocy wyrok łączny Sądu Rejonowego w Ż.
z dnia 4 kwietnia 2019 r., sygn. akt II K 1189/18

uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Okręgowemu w Z. do ponownego rozpoznania w postępowaniu
odwoławczym.

UZASADNIENIE

Wyrokiem łącznym z dnia 4 kwietnia 2019 r., sygn. akt II K 1189/18, Sąd Rejonowy w Ż.:

1. na podstawie art. 569 § 1 k.p.k. i art. 85 k.k. w zw. z art. 86 § 1 k.k., art. 87 k.k. w brzmieniu sprzed dnia 1 lipca 2015 roku w zw. z art. 19 ust. 1 ustawy o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw z dnia 20 lutego

2015 r. (Dz.U. z 2015 r., poz. 396) połączył orzeczone wobec skazanego A. P.: karę jednostkową 12 miesięcy ograniczenia wolności wymierzoną wyrokiem opisanym w pkt. F części wstępnej wyroku łącznego (II K 125/15) i karę jednostkową 2 lat pozbawienia wolności wymierzoną wyrokiem opisanym w pkt G. części wstępnej wyroku łącznego (II K 32/14) i przyjmując, że miesiąc ograniczenia wolności równa się 15 dniom pozbawienia wolności wymierzył mu karę łączną 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności.

2. na podstawie art. 572 k.p.k. umorzył postępowanie w sprawie wydania wyroku łącznego w stosunku do kar opisanych w wyrokach wskazanych w punktach A- E oraz H-I części wstępnej niniejszego wyroku łącznego.
3. w pozostałym zakresie „rozstrzygnięcia orzeczeń objętych wyrokiem łącznym, jako niepodlegające łączeniu, pozostawił do odrębnego wykonania”.
4. zwolnił skazanego od obowiązku zwrotu Skarbowi Państwa kosztów sądowych.

Od powyższego wyroku łącznego apelację wywiódł obrońca skazanego, „zarzucając mu rażącą niewspółmierność kary łącznej, polegającej na:

1. niedostatecznym rozważeniu celów jakie ma osiągnąć kara, właściwości osobistych skazanego, zachowania po popełnieniu przestępstwa, które to mają wpływ na możliwość zawieszenia kary łącznej;
2. uniemożliwieniu skazanemu złożenia wyjaśnień;
3. niedostatecznym uwzględnieniu zasady działania na korzyść skazanego.

W związku z powyższym, skarżący wniósł o zmianę wyroku poprzez zawieszenie kary łącznej 2 lat pozbawienia wolności na okres 2 lat próby”.

Wyrokiem z dnia 19 grudnia 2019 r., sygn. akt VII Ka 974/19, Sąd Okręgowy w Z. utrzymał zaskarżony wyrok w mocy i orzekł o kosztach procesu.

Od powyższego wyroku kasację wywiódł Prokurator Generalny, który zaskarżył wyrok sądu odwoławczego w całości na korzyść skazanego, zarzucając

mu rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa karnego procesowego - art. 433 § 1 k.p.k. w zw. z art. 440 k.p.k., polegające na nieprzeprowadzeniu prawidłowej kontroli odwoławczej i utrzymaniu w mocy zaskarżonego apelacją obrońcy skazanego wyroku łącznego (orzekającego karę łączną 2 lat pozbawienia wolności w wyniku połączenia kary 2 lat pozbawienia wolności z karą 12 miesięcy ograniczenia wolności), pomimo tego, że był on oczywiście niesprawiedliwy, albowiem po jego wydaniu, w trakcie postępowania międzyinstancyjnego, doszło do istotnej zmiany sytuacji skazanego poprzez warunkowe zawieszenie połączonej kary 2 lat pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem wydanym w sprawie o sygn. II K 32/14, co powodowało konieczność uwzględnienia powyższego przez sąd odwoławczy i dokonania zmiany wyroku poprzez przyjęcie korzystniejszych dla skazanego zasad łączenia kar, w tym określonych w art. 89 § 1 k.k. (w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 lipca 2015 roku) oraz art. 89 § 1a k.k. (w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 lipca 2015 roku), bądź poprzez odstąpienie od połączenia kar i umorzenie postępowania.

Podnosząc powyższe zarzuty, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz utrzymanego nim w mocy wyroku łącznego sądu I instancji i przekazanie sprawy do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Z. jako aktualnie właściwemu, zgodnie z art. 569 § 2 k.p.k., do przeprowadzenia postępowania w przedmiocie wydania wyroku łącznego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja, w zakresie sformułowanego w niej zarzutu, okazała się oczywiście zasadna.

Skarżący ma bowiem rację wskazując, że na skutek pobieżnej kontroli instancyjnej, dokonanej z rażąco obrazą art. 433 § 1 k.p.k. w zw. z art. 440 k.p.k., sąd odwoławczy nie dostrzegł i w konsekwencji nie uwzględnił przy wydawaniu zaskarżonego wyroku faktu, że w toku postępowania odwoławczego doszło do warunkowego zawieszenia wykonania kary 2 lat pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Ż. z dnia 6 maja 2015 r., sygn. akt II K 32/14, którą sąd pierwszej instancji połączył jako bezwzględną karę pozbawienia wolności (w

związku z zarządzeniem jej wykonania na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w Ż. z dnia 6 listopada 2017 r., sygn. akt II Ko 700/17, które uprawomocniło się w dniu 30 stycznia 2018 r). Niedostrzeżenie tej zmiany w sferze wyroku II K 32/14 bez wątplenia świadczyło o wadliwym przeprowadzeniu kontroli odwoławczej. Z akt sprawy, w tym z samej apelacji, wyraźnie wynikała informacja o toczącym się postępowaniu w przedmiocie warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności orzeczonej wskazanym wyżej wyrokiem Sądu Rejonowego w Ż. w sprawie II K 32/14 (k. 94, 134). Nadmienić należy, że warunkowego zawieszenia wykonania wyżej wymienionej kary pozbawienia wolności dokonano na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego w Ż. z dnia 16 lipca 2019 r., sygn. akt II Ko 420/19, wydanego w oparciu o treść art. 152 § 1 k.k.w. w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 r. w zw. z art. 4 § 1 k.k. Orzeczenie to stało się prawomocne w dniu 26 lipca 2019 r. (k. 10 akt II D 70/19; II Wzaw 264/19, III DOZ 76/19).

Niedostrzeżenie przez sąd odwoławczy tej okoliczności bez wątplenia świadczyło o rażącym i mogącym mieć istotny wpływ na treść orzeczenia naruszeniu przepisów wyeksponowanych w zarzucie kasacji. Sąd odwoławczy postępując prawidłowo winien był, stosownie do treści art. 440 k.p.k., tę okoliczność zauważyć i uwzględnivszy ją z urzędu zakwestionować zaskarżone orzeczenie, gdyż w tym kształcie, mając na uwadze już choćby treść art. 89 § 1b k.k. w zw. z interpretowanym *a fortiori* art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r., poz. 396 ze zm.), bez wątplenia nie odpowiadało ono prawu i tym samym było rażąco niesprawiedliwe – por. D. Kala, M. Klubińska, Kara łączna i wyrok łączny, Kraków 2017, s. 134 - 135.

W tym stanie rzeczy, Sąd Najwyższy uznał kasację Prokuratora Generalnego w zakresie postawionego zarzutu za oczywiście zasadną i uwzględnivszy ją na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k., uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu w Z.. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym, gdyż takie rozstrzygnięcie jest wystarczające do usunięcia stwierdzonych wadliwości. Brak było natomiast podstaw do uchylenia zarówno

zaskarżonego orzeczenia, jak i poprzedzającego go wyroku łącznego i przekazania sprawy do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Z. jako sądowi pierwszej instancji. Zaskarżone kasacją orzeczenie dotyczyło li tylko kwestii łączenia opisanych wyżej kar. Okoliczność zaś, że kary te mogą być w przyszłym postępowaniu potencjalnie objęte węzłem kary łącznej m.in. z opisaną w kasacji karą pozbawienia wolnością orzeczoną wyrokiem Sądu Okręgowego w Z. wydanym w sprawie II K 78/21, nie uzasadnia wzruszania obu zapadłych w tej sprawie wyroków, w sytuacji, gdy do usunięcia stwierdzonej wadliwości, mając na uwadze kierunek wywiedzionego w tej sprawie nadzwyczajnego środka zaskarżenia, wystarczające jest wydanie odpowiedniego rozstrzygnięcia przez organ *ad quem*.

Kierując się powyższą argumentacją, Sąd Najwyższy orzekł jak w części dyspozytywnej wyroku.

(M.K.)

[ał]